

ביקורו הקרוב של נשיא מכסיקו בישראל יגרום נחתירוח לא רק לאלה הידועים לגורל יחסי ישראל המידרדרים עם ארצות העולם, אלא גם לחובבי הקולנוע. אולי משום שהנשיא הוא אחיו של רודולפו אצ'ווריה, האחראי לייצוא הקולנוע המכסיקאי בעולם, ואולי משום שמכסיקו פשוט הגיעה למסקנה שהקולנוע יכול להיות שגריר טוב יותר מאלף פוליטיקאים. עובדה היא, שביקורו הנוכחי של הנשיא בארץ, ללווה בהקרנה מיוחדת של אחד מסרטי היוקרה המכסיקאיים מן השנים האחרונות, המיושרד הקדוש, בסנימטקים של שלושת הערים הגדולות.

בחירת הסרט מתאימה במיוחד, משום שמדובר בו (כפי שזוכרים אלה שקראו את הרשימות על פסטיבל קאן דאשתקד), על רדיפות היהודים על-ידי האינקוויזיציה במכסיקו, בסוף המאה ה-16.

הדים לשואה. במאי הסרט, יהודי בשם ארתורו ריפשיטיין, ניסה להעמיד ביסרנו את האמונה מול הקנאות, את הרעיונות שמנחים כוהנידת לעומת הדרך שבה הם כופים אותם על הזולת, ואפשר

רים עינויים המסתיימים בטכס מפחיד ומאיים של עלייה על המוקד. הסרט, המייצג את מכסיקו כמוצרי-איכות, מזה כשנתיים, מוקרן עתה בעת-ובעונה אחת בארצות רבות, מתוך תיקווה שגישתו האמנותית וכישרונותיו החזותיים של אר-תורו ריפשיטיין, יעוררו עניין חדש בקולנוע המכסיקאי, שנושכח במקצת מאז חזר בר-ניואל לאירופה והשתתק קולו היוצר של אמיליו פרננדז.

סרטים

האישה שהיה

אורח של גולדה

במבט השיטחי, זהו סרט גיועני פשוט. האדם הלבן העליון, בדמות הבמאי והקריין, מתאר פרא-אדם שחור, נחות ומבחיל, מין קוף חצי-אנושי שירד מן העץ. הרושם מוגבר על-ידי השימוש בתכסיסים צילומיים ובימויים שונים. הצופה הלבן יכול לשבת ולהינות במצפון שקט מאחת ההנאות הי גדולות של האדם: תחושת העליונות על בן גזע אחר.

מכיוון שגיבור הסרט אידי אמין דאדא הוא גם אובייקט-שינאה חביב בישראל,

אידי אמין ב"אידי אמין דאדא" לדבר עם תנין

באינקוויזיציה ב"המיושרד הקדוש" לדבר בקול האמנות

בשל התבטאויותיו הנאציות, אין דבר שיפגום בהנאה. במבט שני, זהו סרט היטולי עדין. יש בו קטעים שאי-אפשר לחזות בהם מבלי להתגלגל מצחוק. אידי אמין מגסה לדובב תנין, מנהל ישיבת-ממשלה כמו מורה בי-ית-ספר של דבילים, כובש את רמתי-הגולן

היה בקלות רבה, למצוא בתוך היספור גם הדים למשמעות שואה מודרנית הרבה יותר, על המרכיבים הרבים שבה. במרכז הסרט, סיפורה של מישהה יהודי-דית-ספרדית בשם קארואחאל, המתעקשת להיצמד לאמונתה הדתית, למרות שהיא ממסרת לידי האינקוויזטורים, ובניה עובי-

לכל הגיחוך והתעמולה מתגלה אדם מורכב יותר מכפי שנדמה. יש בו סימנים של שיגעון-הגדלות, אך תוך כדי כך הוא נראה צוחק מעצמו. דבריו על בעיות בינלאומיות הם שטויות, אך בהם שיטה ערמומית.

האישה המתגלה בסרט הוא מנהיג לאומי ממדרגה ראשונה, אדם יהודי להקסים עם פרימיטיבי, הנמצא בשלבים הראשונים של התפתחותו הלאומית. הרבה דברים הנר-אים לצופה האירופי כתעלולים ילדותיים מתגלים, במבט שני, כתחבולות פסיכולו-גיות מחוכמות, המתאמות לכושרי-הקיבול של עמו בשלב זה.

בן פאריס או תליאביב יכול לצחוק מן המגבית שערך אידי אמין לטובת בריטניה המתרוששת. אבל בני אוגנדה, שסבלו במשך דורות מן הבוז התחומי של האדון הבריטי, בוודאי ראו בכך נקמה היסטורית. אפילו הצורה הברוטאלית שבה הכריח אידי אמין לפני כמה שבועות את אלופי הצבא הבריטי להביא לו בהכנעה את התנצלות המלכה, גרמה בוודאי סיפוק לכל אדם שחור באוגנדה שהושפל אי-פעם בחייו על-ידי מתנחל לבן מתנשא.

הקטע המשעשע ביותר בסרט הוא זה שצולם בישיבת הממשלה, שבה יושבים הר-שרים כמו ילדים בכיתה א' ושומעים מפי נשיאם תורה על הרגלי ניקיון ודיוק. אולם מאחורי קטע זה חבוי כתב-אישום חמור כלפי האדם הלבן, שלא הותר אחריו, אחרי דורות של שילטון וניצול, שיכבה של אנשי-מינהל מאומנים.

כאשר מכרזו אמין בישיבה שכל שר שייעדר מישיבות הממשלה בלי רשות יודה — יכול הצופה הישראלי רק להתקנא באפריקה הפרימיטיבית.

תדרין

תליאביב

*** טומי (מוגרבי, אנגליה) — תמי צית המשיחיות החדשה של להקות הפופ, בגירסה קולנועית של קן ראסל, לפי אופרת-הרוק של להקת המי. ילהיב את כל מי שרוצה לראות את העולם בצבעים עזים של חלום פסיכודלי, ומאמין בתורות המיסטיות שפלו מן המיזרח.

בעזרת טנק אחד וכיתה של חי"ר — כל אלה הם קיטעי-הומור מצוינים. תיאורו כיצד בידרה אותו גולדה מאיר, יכול רק להוסיף לשעשע.

אולם מתחת לכל אלה יש רובד נוסף, רציני ומרתק הרבה יותר.

צחוק ואישום. אידי אמין הזמין את הצוות הצרפתי כדי שיסריט אותו בגדולתו, כמנהיג אפריקאי כביר, כאבי עמו, כמצביא מבריק.

הצוות הפך את היוצרות, וניצל את הזמנתו כדי להנציח אותו כמוקיון מיפ-לצתי, כרוון מגואל-בדם וכשוטה-הכספר.

אך נדמה כי אמין הוא שהפך בסופו של דבר את הקערה על פיה, בשנית. כי מתחת

פייר רישאר — תם או מטומטם?

והוא מסתפק בצביטות קלות, באחריו קולנוע דורש חיום דקירות-סכין, וכסתם מצחיקן, בזיחותיו הן בעלות מישקל-נוצה, אפילו כשמדובר בכך שהוא מוכר את הנשק של אביו, בעתיב-עונה-אחת גם לדין וגם לערבים. רק מי שאוהב לחוש נוצה המטיילת לו על כף-הרגל, וזה שווה בעיניו ביקור בקולנוע — פייר רישאר ממתין לו.

קוצה של

נוצה

אני יודע כלום, אבל אס-פר הכל (סינמה 1, תליאביב, צרפת) — מי שעדיין חושב, כי

פייר רישאר הוא האיש המצחיק ביותר בעולם, יילך בוודאי לראות סרט זה מבלי לעיין בשום ביקורות, ואולי ייצא אפילו מוקסם מכל מה שיראה על המסך.

לעומת זאת, כל מי שהחל כבר מפקפק בכישרונו העילאי של הבלונדי עם הנעל השחורה, הממשיך להעמיד פני תם ניצחי במהתלות שרמתן הולכת ומידרדרת, אולי יחשוב פעמיים לפני שיאזור עוז לצפות בבדיחה פושרת זו, שהיא ביתיים החלשה מכל אלו שעשה עד כה.

בגילגולו הנוכחי, רישאר הוא בנו של תעשיין-נשק רב-עוצמה. האב הוא כמונו, חסר-מצפון, אינו בררן בלקוחותיו וסוחר ברצח. ואילו הבן ג'ינג'י, תמהוני, הומניסט בדם, הניתקל — בכל אשר יפנה — ברשעים המנצלים את תמי-מותו. אבל בסופו של דבר הוא מתנסק ככולם, כאשר בהדי-גמת נשק של מיפעלי אביו, הוא גורם לכך שהקליינטים הפוטנציאליים יחפכו מטרות ממשיות של כלי-המשחית למיניהם.

בתור נון-קונפורמיסט המורד בחברה, רישאר הוא דמות מעורפלת למדי, משום שקשה בדיוק לרדת לחקר העולם האלטרנטיבי שבו הוא חי. כסאטיריקן, המעמיד את פני החברה מול ראי עקום, הוא אינו נועז או חריף די-הצורך,

